

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖/๒๕๖๕

วันที่ ๓๐ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { นางสาวเมอมาวีร์ วิสมิตะนันท์ ผู้ร้อง
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กระทรวงการคลัง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวเมอมาวีร์ วิสมิตะนันท์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางสาวเมอมาวีร์ วิสมิตะนันท์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าผู้ร้องทำสัญญากู้ยืมเงินกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (ผู้ถูกร้อง) ผู้ร้องผิดนัดชำระหนี้ ผู้ถูกร้องยื่นฟ้องผู้ร้องต่อศาลแขวงสงขลา ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องและผู้ถูกร้องทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาล และศาลแขวงสงขลา มีคำพิพากษาตามยอม โดยผู้ร้องตกลงชำระเงินให้ผู้ถูกร้องเป็นรายเดือน งวดแรกเริ่มวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ มีข้อตกลงว่า หากผู้ร้องผิดสัญญาให้ถือว่าผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมดและยินยอมให้ผู้ถูกร้องบังคับคดีได้ทันที เมื่อผู้ร้องไม่ชำระเงินงวดแรก ผู้ถูกร้องต้องบังคับคดีภายในสิบปีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ แต่ผู้ถูกร้องไม่บังคับคดีภายในระยะเวลาดังกล่าว ย่อมสิ้นสิทธิบังคับคดีกับทรัพย์สินของผู้ร้อง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผู้ร้องทำงาน ให้หักเงินเดือนผู้ร้องเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ

- ๒ -

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง โดยผู้ถูกร้องชี้แจงว่า สิทธิของ กยศ. เป็นสิทธิตามกฎหมายเฉพาะไม่ใช่สิทธิในการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ ผู้ถูกร้องมีสิทธิแจ้งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินหักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินเพื่อชำระหนี้คืนได้ แม้จะล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีในการบังคับคดีแล้ว นอกจากนี้ผู้ร้องเห็นว่า พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ ตรีขึ้น โดยให้ความสำคัญแก่การจัดเก็บหนี้เงินกู้เป็นพิเศษ มีเนื้อหาที่ค่อนข้างเข้มงวดและเด็ดขาด ไม่ชัดเจนว่า ใช้บังคับแก่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนกลุ่มใด ส่งผลให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม และเป็นการปฏิบัติต่อผู้ร้องแตกต่างจากลูกหนี้ทั่วไปที่ไม่ใช่ลูกหนี้ของผู้ถูกร้อง ทั้งที่มีข้อเท็จจริงเดียวกันกับผู้ร้องที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสิ้นสิทธิบังคับคดีไปแล้ว และมาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) เป็นบทบัญญัติเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ และรับรองการกระทำของหน่วยงานของรัฐว่าจะไม่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลใดเท่านั้น ไม่ได้เป็นเงื่อนไขของการหักเงินได้พึงประเมิน ในทางปฏิบัติพบว่าแม้ผู้กู้ยืมเงินไม่ให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนในขณะทำงานให้แก่นายจ้าง แต่ผู้ถูกร้องยังคงดำเนินการตามมาตรา ๕๑ แก่ผู้กู้ยืมเงิน ในทางตรงข้ามหากผู้กู้ยืมเงินไม่ให้ความยินยอม อาจถูกกล่าวหาว่าจงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย เนื่องจากนายจ้างต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่ต้องนำส่งแทนผู้กู้ยืมเงิน และเสี่ยงต่อการถูกเลิกจ้างโดยไม่ได้รับค่าชดเชย ดังนั้น พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๑ ขัดต่อหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และเป็นการตรากฎหมายที่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลที่เกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ การดำเนินการของผู้ถูกร้องทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ซึ่งการละเมิดนี้เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ และการที่

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาดำเนินการหักเงินเดือนของผู้ร้องมิได้มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

๒. การดำเนินการของผู้ถูกร้องละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ซึ่งการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิ

หรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...” และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ และการหักเงินเดือนผู้ร้องของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ โดยการละเมิดดังกล่าวเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องแล้วปรากฏว่า เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิในเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) แล้ว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้อง อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องได้รับความเสียหายหรือถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

- ๕ -

กฎหมายบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๕)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ